

Kinh nghiệm sử dụng sàng ăn trong nuôi tôm

Công dụng

Hiện, sàng ăn được sử dụng rộng rãi ở khắp các vùng nuôi tôm, nhờ những lợi ích mà chúng mang lại, cụ thể:

- Giảm hệ số chuyển đổi thức ăn (FCR), giảm chi phí thức ăn và cải thiện sự tăng trưởng của tôm nuôi.
- Nâng cao chất lượng nước, mật độ nuôi, tăng năng suất và giảm ô nhiễm môi trường.
- Quan sát tôm nuôi, đánh giá và có thể đưa ra quyết định sớm, trong việc quản lý cho ăn, giúp quan sát tình hình sức khỏe của tôm và thời điểm thu hoạch phù hợp.
- Phát hiện tôm chết thông qua sàng ăn và giữ cho đáy ao luôn được sạch sẽ.

Phương pháp

Người nuôi có thể sử dụng sàng ăn từ thời điểm 25 ngày sau khi thả tôm. Tỷ lệ cho thức ăn vào sàng và thời gian kiểm tra sẽ phụ thuộc vào từng giai đoạn, có thể tính như sau:

- Tôm 25 – 38 ngày tuổi, thức ăn cho vào sàng 15 g/kg, thời gian canh sàng là 2 giờ.
- Từ ngày 39 – 45, thức ăn cho vào sàng khoảng 20 g/kg, thời gian canh sàng là 1 giờ 30 phút – 2 giờ.
- Tôm 46 – 55 ngày tuổi, thức ăn cho vào sàng 25 g/kg, thời gian canh sàng là 1 giờ 30 phút.
- Từ ngày 56 – 65, thức ăn cho vào sàng 30 g/kg, thời gian canh sàng là 1 giờ đến 1 giờ 30 phút.
- Từ ngày 66 – 72, thức ăn cho vào sàng 35 g/kg, thời gian canh sàng là 1 giờ.
- Tôm 73 – 79 ngày tuổi, thức ăn cho vào sàng là 40 g/kg, thời gian canh sàng 1 giờ.
- Từ ngày 80 đến khi thu hoạch, thức ăn cho vào sàng 45 g/kg, thời gian canh sàng là 1 giờ

Sau khoảng thời gian canh sàng nêu trên, kéo sàng để xem lượng thức ăn thừa và quan sát đường ruột của tôm. Nếu đường ruột tôm đầy và có màu của loại thức ăn sử dụng là tốt. Tôm rỗng ruột hoặc thức ăn trong ruột có màu sắc lạ là những dấu hiệu bất ổn, cần phải kiểm tra.

Nếu thức ăn trong sàng được tôm ăn hết và môi trường ao nuôi tốt, có thể tăng lượng thức ăn của ngày tiếp theo thêm 5%. Ngược lại, nếu thức ăn trong sàng còn thừa 5 – 10% thì cắt giảm ngay khoảng 5% lượng thức ăn ở lần tiếp theo, nếu thức ăn trong sàng còn thừa 10 – 20% thì giảm 10% lượng thức ăn cho lần kế tiếp. Nếu lượng thức ăn trong sàng còn > 25% thì ngưng 2 lần cho ăn và bắt đầu lại với lượng thức ăn ít hơn 10%.

Lưu ý

Mặc dù sử dụng sàng ăn mang lại nhiều lợi ích rõ ràng, tuy nhiên, phương pháp này vẫn tồn tại nhiều hạn chế. Do đó, người nuôi cần lưu ý để đưa ra quyết định phù hợp cho ao nuôi của mình. Một số hạn chế có thể kể đến như:

- Sử dụng sàng ăn mà không có sự giám sát thích hợp của người có kinh nghiệm, sẽ gây nên những vấn đề nghiêm trọng cho ao nuôi.
- Sàng ăn nên được gắn phao, không nên gắn cố định ở một độ sâu, nhằm tránh trường hợp đáy ao bị lồi, sàng ăn không tiếp đất được.
- Số lần cho ăn hàng ngày giới hạn, vì cần thời gian cho thức ăn vào sàng ăn và mất thời gian kiểm tra thức ăn trong sàng ăn sau một thời gian cho ăn.
- Thiết kế sàng ăn phải đúng, nhưng hiện tại không có tiêu chuẩn công nghiệp, cho việc thiết kế sàng ăn dùng trong nuôi tôm.
- Lượng thức ăn thất thoát ra khỏi sàng ăn do dòng chảy, hoặc thiết kế sàng ăn kém, có thể dẫn đến hiểu sai về lượng thức ăn thực tế mà tôm đã ăn và rất dễ dẫn đến việc cho ăn quá dư.
- Tôm thường đào bới và tìm kiếm thức ăn rơi vãi gần sàng ăn, làm cho thức ăn thừa bị trộn lẫn với bùn đáy ao.
- Theo một nghiên cứu từ Thái Lan, ở nhiệt độ 33°C hoặc cao hơn, thức ăn từ sàng ăn hết rất nhanh (có thể do tôm ăn, hay một nguyên nhân nào khác, khiến thức ăn rơi vãi ra khỏi sàng ăn), nhưng tốc độ tăng trưởng của tôm không tăng.
- Sàng ăn và các dụng cụ liên quan cần phải kiểm tra và bảo trì thường xuyên. Khi cho tôm ăn, dựa vào một vài sàng ăn mẫu trong ao, rất dễ dẫn đến việc một số tôm ăn quá nhiều và một số khác thiếu thức ăn, nhất là trong trường hợp nuôi mật độ cao.